

Sprawozdanie za 2018 rok

z realizacji „Programu Rewitalizacji Gminy Bodzentyn na lata 2016-2023”

Zgodnie z zapisami „Programu Rewitalizacji Gminy Bodzentyn na lata 2016-2023”, który został przyjęty Uchwałą Nr XIV/104/2016 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 28 listopada 2016, Program co najmniej raz w roku powinien być analizowany pod kątem postępu w jego realizacji. Rada Miejska pełni funkcje organu monitorującego oraz akceptuje roczne sprawozdania z realizacji Programu. Poprzednie sprawozdanie za rok 2017 zostało przedstawione na sesji 30 stycznia 2018r. i jest dostępne na stronie Gminy Bodzentyn <http://www.bodzentyn.pl/index.php/rewitalizacja-gminy-bodzentyn-2016-2023>.

Analiza realizacji zadań inwestycyjnych i projektów jest dokonana zgodnie z numeracją projektów przedstawionych w Programie według sfer na jakie oddziałują, tj. społeczne, gospodarcze, środowiskowe, funkcjonalno-przestrzenne i techniczne oraz w podziale na podobszary rewitalizacji tzn. Bodzentyn i Psary-Starą Wieś. Niektóre z projektów podzielone są jeszcze na zadania.

PROJEKTY PODSTAWOWE REALIZOWANE W 2018 R. NA TERENIE BODZENTYNA:

- Projekty rewitalizacyjne w sferze społecznej

Projekt nr 1: *Rozwój Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Bodzentynie*

Zadanie 1 „Wprowadzenie nowych kierunków kształcenia zawodowego”: W ubiegłym roku do oferty kształcenia PZS w Bodzentynie wprowadzono nowy kierunek kształcenia w technikum informatycznym - Bezpieczeństwo Narodowe (innowacja pedagogiczna) klasa mundurowa. Niestety żaden z kierunków kształcenia oferty szkoły dot. kształcenia w klasach technikum czy branżowej szkoły I stopnia nie został otworzony z powodu zbyt małej ilości chętnych uczniów.

Zadanie 3: „Współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy”; Szkoła w 2018 współpracowała z:

- Towarzystwem Przyjaciół Bodzentyna (organizacja zjazdu 100-lecia Szkół Średnich w Bodzentynie, publikacja książki 100- lecie Szkół Średnich w Bodzentynie, kwesta na rzecz renowacji zabytkowych pomników na cmentarzu)
- Uczniowskim Ludowym Klubem Sportowym "Jodła" w Bodzentynie (pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów z Ministerstwa Sportu i Turystyki - "Zimowe Wyczyny z Bodzentyńskiej doliny - III edycja", Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego - "Doposażenie sportowej strzelnicy pneumatycznej w Bodzentynie", „Aktywne Świętokrzyskie w Bodzentynie - II edycja", „Jodła upowszechnia sporty zimowe i biegowe", Samorządu MiG Bodzentyn – „Bieganie, strzelanie bodzentyńskie wyzwanie - II edycja", programu Równać Szanse - projekt Radio KreSka Bodzentyn, LGD Wokół Łysej Góry – „Nocny Bieg w Wilkowie”).
- Stowarzyszeniami Kół Gospodyń Wiejskich z terenu gminy - organizacja zjazdu, występy artystyczne
- Stowarzyszeniem Absolwentów Szkół Średnich w Bodzentynie (organizacja zjazdu, stypendia dla uczniów na Dzień Patrona Szkoły)

Zadanie 4: „Poprawa bazy dydaktycznej szkoły”. W 2018r. doposażono bibliotekę szkolną, strzelnicę pneumatyczną, zagospodarowano hole w szkole (wystawy, plansze ze zdjęciami historii szkoły, tabliczki absolwentów, krzeselka dla uczniów, gazetki szkolne itp.)

Projekt nr 2: Zajęcia wyrównawcze i rozwijające w Szkole Podstawowej w Bodzentynie

Od 2016r. realizowany był projekt finansowany z RPOWŚ 2014-2020 pn. „Klucz do lepszej edukacji – wsparcie szkół podstawowych w Bodzentynie”, w ramach którego m.in. w SP Bodzentyn prowadzone były zajęcia dodatkowe z języka angielskiego, matematyki, zajęcia informatyczne, doradztwo zawodowe, kurs e-Nauczyciel. Projekt zakończył się w czerwcu 2018r.

Projekt nr 3: Gimnazjum w Bodzentynie – szkoła z pasją

Był to projekt współfinansowany z RPOWŚ 2014-2020, w ramach którego prowadzone były zajęcia dodatkowe z języka angielskiego, matematyki, przyrody (fizyka, chemia, biologia, geografia), informatyki. Projekt ten realizowany był od września 2016 do czerwca 2018.

Projekt nr 4: Utworzenie świetlicy środowiskowo-socjoterapeutycznej na terenie miasta

Świetlica taka powstała w budynku SP w Bodzentynie w ramach projektu finansowanego z RPOWŚ, który realizowany był w latach 2017-2018. W 2018r. korzystało z niej ok. 10-11 osób.

Projekt 5: Organizacja imprez kulturalnych na podobszarze rewitalizacji

W 2018r. organizowane były: XXXV Dni Bodzentyna, III Powiatowy Przegląd Pieśni Patriotycznych, imprezy okolicznościowe na Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Mikołajki, festyny rodzinne, imprezy plenerowe jak Świętokrzyskie Dni Miodu, Bodzentyński Kiermasz Wiosenny, I Krajowa Wystawa Owczarków Niemieckich, Dożynki Gminne, Festyn Smaki Golonki. Organizowane były wydarzenia patriotyczne z okazji rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, uchwalenia Konstytucji 3 Maja, pacyfikacji Bodzentyna, 100-lecia Odzyskania Niepodległości. Odbył się również plener malarski studentów Politechniki Świętokrzyskiej.

Projekt 6: Tkactwo świętokrzyskie jako element kultywowania tradycji na podobszarze rewitalizacji

W okresie wakacji Stowarzyszenie Świętokrzyskie Tkaczki zorganizowało dla dzieci warsztaty tkackie i ceramiczne.

Projekt 7: Ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez propagowanie działalności zespołów folklorystycznych

Organizowany był Gminny Przegląd Zespołów Ludowych „Bodzentyńskie Ostatki”. Zakupione zostały też stroje ludowe (15 kompletów) dla zespołu Leśnianie sfinansowane częściowo z dotacji w ramach „Odnowy wsi świętokrzyskiej na 2018 rok”.

Projekt 8: Przebudowa dawnej organistówki na Dom Dziennego Pobytu dla osób starszych

W 2018r. nie było podejmowanych działań inwestycyjnych. Dla osób starszych zakupiono kijki do nordic walking.

Projekt 9: Utworzenie Dziennego Domu „Senior-WIGOR”

Z uwagi na wymagania Programu dot. warunków technicznych obiektów, w których miałyby powstać „Senior-WIGOR” projekt nie jest realizowany, ale w organistówce działa Dom Seniora skupiający ok. 24-25 osób.

- Projekty rewitalizacyjne w sferze gospodarczej

Projekt 10: Rewitalizacja „małej targowicy”

Jest elementem wniosku pn. „Rewitalizacja miasta Bodzentyn – etap II”, który będzie realizowany w ramach RPOWŚ Działania 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich. W roku 2018 została podpisana umowa na wykonanie dokumentacji technicznej.

Projekt 11: Bodzentyński jarmark rzemiosła

Planowany jest tu zakup drewnianych przenośnych kramów, co zostało uwzględnione we wniosku pn. „Rewitalizacja miasta Bodzentyn – etap II” jako działania realizowane przez partnera tj. M-GCKiT.

Projekt 12: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (EWE) wraz z instalacją OZE

W 2018r. zrealizowano Zadanie 1: „Termomodernizację budynku Ośrodka Zdrowia w Bodzentyń”, Zadanie 3: „Termomodernizację budynku Urzędu MiG”, Zadanie 4: „Termomodernizację budynku gminnego przy ul. Kieleckiej”. Zadanie 2: „Termomodernizacja budynku po dawnej lecznicy zwierząt przy ul. Wolności” jest elementem wniosku pn. „Rewitalizacja miasta Bodzentyn – etap II” i będzie realizowane w terminie późniejszym.

- Projekty rewitalizacyjne w sferze funkcjonalno-przestrzennej

Projekt 13: Rewitalizacja wzgórza zamkowego w Bodzentyń z pozostałościami Pałacu biskupów krakowskich wraz z przystosowaniem dla zwiedzających

Jest elementem wniosku realizowanego przez Związek Gmin Gór Świętokrzyskich pn. „Śladami kultury benedyktyńskiej”. W 2018r. została podpisana umowa o dofinansowanie projektu ze środków unijnych RPOWŚ 2014-2020.

Projekt 14: Poprawa estetyki miasta i funkcjonalności przestrzeni publicznej

Wśród 9 zadań tu wymienionych 3 są elementem wniosku „Rewitalizacja miasta Bodzentyn – etap II” tj. Zadanie 1: „Zagospodarowanie terenu wokół stawów biskupich (kładka, ławki, kosze, oświetlenie, tablice informacyjne ŚPN, ścieżka edukacyjna, monitoring)”, Zadanie 2 „Remont stawów biskupich (odmulenie, karczowanie drzew na skarpach i koronie grobli)”, Zadanie 6: „Budowa amfiteatru przy gimnazjum”. W roku ubiegłym został przeprowadzony konkurs architektoniczny oraz podpisana umowa na opracowanie dokumentacji projektowej dla w/w zakresu przedsięwzięć.

Projekt 15: Poprawa infrastruktury drogowej na podobszarze rewitalizacji

W 2018 r. przebudowana została ul. Podgórska na długości 430 mb. Inwestycja współfinansowana była ze środków PROW 2014-2020. W roku ubiegłym zostały podpisane umowy na opracowanie dokumentacji projektowej dla ul. Langiewicza i Kościelnej, które będą realizowane w ramach wniosku

„Rewitalizacja miasta Bodzentyn – etap II”. Została również zawarta umowa na projekt przebudowy ul. Piłsudskiego i ul. Pasieka.

Projekt 16: Budowa i modernizacja parkingów na podobszarze rewitalizacji

Jedno z 3 zdań wymienionych w Programie tj. budowa parkingu przy ul. Kościelnej jest elementem wniosku „Rewitalizacja miasta Bodzentyn – etap II”. W 2018r. została podpisana umowa na opracowanie dokumentacji projektowej.

Projekt 17: Budowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej na terenie miasta

Wśród 8 zadań wymienionych w Programie jest Zadanie 4 „Zagospodarowanie działki przy ul. Straży Pożarnej (miejsce rekreacji i wypoczynku wyposażone m.in. w elementy placu zabaw i małej architektury, zieleni, itp.). Jest to elementem wniosku „Rewitalizacja miasta Bodzentyn – etap II” i w 2018r. została podpisana umowa na opracowanie dokumentacji technicznej.

Projekt 18: Poprawa bezpieczeństwa na terenie miasta

Pośród 8 zadań wskazanych w tym projekcie we wniosku „Rewitalizacja miasta Bodzentyn – etap II” uwzględniono monitoring miasta oraz budowę odcinka chodnika na ul. Wolności – w 2018r. podpisano umowę na przygotowanie dokumentacji. W roku ubiegłym ŚZDW rozpoczął budowę ronda na skrzyżowaniu ul. Suchedniowskiej, Kieleckiej i Szermentowskiego oraz budowę chodników przy ul. Szermentowskiego i Kieleckiej.

Projekt 19: Ochrona dziedzictwa kulturowego Bodzentyna

Wśród 5 zadań jest m.in. „Renowacja zabytkowych pomników, figurek i krzyży na podobszarze rewitalizacji”. W roku 2018 dzięki funduszom z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach dokonano przesunięcia i zabezpieczenia postumentu figury Najświętszej Marii Panny znajdującej się na skarpie koło Urzędu MiG.

Projekt 20: Uczytelnienie murów miejskich

W 2018r. nie podejmowano działań.

- Projekty rewitalizacyjne w sferze technicznej

Projekt 21: Adaptacja budynku OSP na potrzeby M-GCKiT

Projekt, którego Gmina Bodzentyn jest partnerem, jest realizowany przez ZGGŚ. W 2018r. została podpisana umowa na roboty budowlane (realizacja do 15.12.2020r)

Projekt 22: Rewitalizacja Ośrodka Zdrowia w Bodzentynie

Wśród 4 zadań zaplanowanych w ramach projektu 2 zostały realizowane w 2018r. To „Prace remontowe w Ośrodku Zdrowia” oraz „Doposażenie Ośrodka Zdrowia w aparaturę medyczną i wyposażenie”, zrealizowane w ramach wniosku pn. „Poprawa jakości świadczonych usług poprzez ulepszenie infrastruktury i wyposażenia Ośrodków Zdrowia w Gminie Bodzentyn”, współfinansowanego w ramach RPOWŚ. Ze środków Budżetu Obywatelskiego wyposażono również

pracownię fizjoterapii. Zakupiono m.in. aparat do terapii radialnej, stół rehabilitacyjny, sondy laserowe, wirówkę i wannę do kąpeli wirowej kończyn.

Projekt 23: Adaptacja budynku starej wozowni na terenowy obiekt edukacyjny Świętokrzyskiego Parku Narodowego wraz ze ścieżką i edukacyjnym placem zabaw

W 2018r. nie podejmowano działań.

Projekt 24: Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Gminy Bodzentyn

W roku 2018 przeprowadzona została modernizacja sal gimnastycznych i bloku sportowego w budynku Gimnazjum oraz Szkoły Podstawowej w Bodzentynie. W ramach prac budowlanych w SP dokonano malowania ścian, cyklinowania parkietu sali gimnastycznej, zaś w Gimnazjum dodatkowo wymieniono instalacje sanitarne, stolarkę drzwiową i umalowano hole na bloku sportowym. Projekt był dofinansowany z RPOWŚ 2014-2020. Ze środków WFOŚiGW w Kielcach w budynku Gimnazjum przy ul. Wolności zakupiono wyposażenie do pracowni edukacyjnej, które urozmaicają lekcje przyrody, biologii, geografii i chemii (m.in. przyrządy pomiarowe, zestawy doświadczeń do zadań pomiarowych).

PROJEKTY PODSTAWOWE REALIZOWANE W 2018 R. NA TERENIE PSAR-STAREJ WSI

- Projekty rewitalizacyjne w sferze społecznej

Projekt 1: Realizacja zajęć dodatkowych wyrównawczych i rozwijających zainteresowania uczniów Szkoły Podstawowej w Psarach - Starej Wsi

W czerwcu 2018r. zakończył się projekt „Klucz do lepszej edukacji – wsparcie szkół podstawowych w Bodzentynie” finansowany z RPOWŚ 2014-2020. Prowadzone były zajęcia dodatkowe z języka angielskiego, matematyki, zajęcia informatyczne, indywidualne doradztwo zawodowo-edukacyjne. W październiku 2018r. rozpoczął się kolejny projekt unijny pt. „Kompleksowy rozwój szkół wiejskich z terenu Gminy Bodzentyn”. W Szkole Podstawowej w Psarach objęto wsparciem 29 uczniów klas 1-3 oraz 6 nauczycieli.

- Projekty rewitalizacyjne w sferze gospodarczej

Projekt 2: Powstawanie gospodarstw agroturystycznych

W 2018r. nie zarejestrowało się żadne nowe gospodarstwo agroturystyczne (jedno się wyrejestrowało).

- Projekty rewitalizacyjne w sferze środowiskowej

Projekt 3: Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej

Był elementem wniosku „Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Bodzentyn” i w 2018r. budynek szkoły został ocieplony (ściany i stropy), wymieniono drzwi i piec, zamontowano powietrzną pompę ciepła do ciepłej wody oraz zamontowano ogniwa fotowoltaiczne.

- Projekty rewitalizacyjne w sferze funkcjonalno-przestrzennej

Projekt 4: Zagospodarowanie terenu „Żeromszczyzny”

W 2018r. nie podejmowano działań.

Projekt 5: Budowa ścieżki rowerowej łączącej Św. Katarzynę i Psary – Starą Wieś

W 2018r. nie podejmowano działań.

Projekt 6: Modernizacja drogi gminnej łączącej Św. Katarzynę z sołectwem Psary-Stara Wieś

W 2018r. utwardzono kruszywem odcinek o długości 0,5 km. Zadanie współfinansowane było ze środków dotacji z Urzędu Marszałkowskiego.

Projekt 7: Budowa chodnika od granicy z miastem Bodzentyn przez całe sołectwo Psary-Stara Wieś wzdłuż drogi powiatowej

Opracowywana jest dokumentacja techniczna.

PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE realizowane w 2018r. w Bodzentynie

Spośród 11 projektów uzupełniających wyszczególnionych w Programie Rewitalizacji w 2018r. realizowane były:

- programy profilaktyczne jak bezpłatne szczepienia przeciw grypie dla osób 60+ (w 2018r. skorzystało 237 osoby), kobiety mogły wziąć udział w badaniach mammograficznych i cytologicznych (przebadano 117 kobiet);
- pracownicy M-GCKiT brali udział w szkoleniach nt. „Ekonomia społeczna – gdzie i jak aplikować o fundusze na działalność organizacji pozarządowych”;
- w ramach rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży organizowane były zajęcia muzyczne i plastyczne prowadzone w M-GCKiT. Związek Gmin Gór Świętokrzyskich organizował projekty ekologiczne dofinansowane ze środków WFOŚiGW w Kielcach, w których brali udział również uczniowie z Bodzentyna;
- wdrażany był Program usuwania azbestu, współfinansowany przez WFOŚiGW. W 2018r. z terenu Bodzentyna odebrano azbest od 10 gospodarstw w ilości 1926,28 m².

Wśród projektów uzupełniających znajduje się również *Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie miasta*, którego realizatorem jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. Projekt ten przewiduje m.in.:

- modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Bodzentynie – w 2018r. została podpisana umowa z Wykonawcą, planowany termin realizacji 30.06.2020;
- modernizację stacji uzdatniania wody przy ul. Opatowskiej – w dniu 13.12.2018 został ogłoszony przetarg;
- wykonanie rezerwowej studni głębinowej na ul. Opatowskiej i ul. Suchedniowskiej – w 2018r. został złożony wniosek do WFOŚiGW.

PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE realizowane w 2018r. w Psarach-Starej Wsi

Wśród projektów uzupełniających, które były realizowane w sołectwie Psary-Stara Wieś to:

- „Promocja sołectwa Psary-Stara Wieś”, służyły temu uroczystości patriotyczne pn. „100 lat wolności - 100 lat tradycji” – wystąpiły m.in. zespoły ludowe oraz Stowarzyszenie „Świętokrzyskie Tkaczki”.
- „Wdrażanie Programu usuwania azbestu z terenu sołectwa Psary-Star Wieś”. W 2018r. usunięto tu 1572,00 m2 azbestu od 7 gospodarstw.
- „Zagospodarowanie placu wiejskiego w Psarach-Starej Wsi”. W roku ubiegłym ze środków Funduszu Sołectkiego ogrodzono działkę oraz zamontowano urządzenia siłowni zewnętrznej.

MONITORING PROGRAMU

Postęp we wdrażaniu Programu rewitalizacji można również monitorować na podstawie wskaźników umieszczonych w tabeli poniżej.

Cel główny	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	j.m.	Wartość początkowa dzień 31.12.2015	Realizacja wskaźnika w 2017r.	Realizacja wskaźnika w 2018r. (stan na 31.12.2018)	Tendencja /wartość docelowa w 2023
Rozwój turystyki, zagospodarowanie terenów pod rekreację, sport i wypoczynek	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem w miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	Dane własne Gminy	Osoba	Brak danych	Brak danych	Brak danych	↑
	Liczba nowych produktów turystycznych	Dane własne Gminy	Szt.	0	0	0	4

Rozwój edukacji na podobszarach zdegradowanych	Liczba dzieci z podobszarów rewitalizacji objęta wsparciem w ramach dodatkowych zajęć/wyjazdów/rajdów itp.	Dane szkół z podobszarów w rewitalizacji	osoba	0	310	339	270
	Liczba placówek objętych wsparciem	Dane własne Gminy	szt.	0	3	3	3
Rozwój przedsiębiorczości	Liczba osób zarejestrowanych w PUP	Dane PUP	osoba	185	124	140	↓
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Dane M-GOPS	osoba	70	84	71	↓
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w rejestrze REGON	Dane GUS	szt.	267	276	brak danych	↑
	Liczba nowo powstałych działalności gospodarczych	Dane GUS	szt.	20	28	brak danych	↑
Rozwój usług społeczno-zdrowotnych	Zwiększenie dostępu do obiektów kultury – liczba doposażonych/zmodernizowanych obiektów	Dane własne Gminy Bodzentyn	szt.	0	0	0	2
	Zwiększenie dostępu do infrastruktury sportowej - liczba doposażonych/zmodernizowanych obiektów	Dane własne Gminy Bodzentyn	szt.	0	0	2	2

	Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi	Dane Ośrodka zdrowia w Bodzentynie	osoba	0	244	354	2500
Poprawa infrastruktury technicznej i bezpieczeństwa	Liczba popełnionych przestępstw i wykroczeń ¹	Dane z Policji	Szt.	-	Miasto: 204 Wieś: 191	Miasto: 45 Wieś: 79	↓
	Ilość zmodernizowanych dróg	Dane własne Gminy Bodzentyn	km	0	0,495	0,93	2,65
	Ilość zmodernizowanych /wybudowanych chodników	Dane własne Gminy Bodzentyn	km	0	0	0	2,40
Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego podobszarów rewitalizacji	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	Dane własne Gminy Bodzentyn	Szt.	0	1	0	7
Zwiększenie wykorzystania efektywnej i zielonej energii	Liczba obiektów poddanych modernizacji i termomodernizacji	Dane własne Gminy Bodzentyn	szt.	0	0	4	6
	Zwiększenie wytwarzanej energii z OZE	Dane własne Gminy Bodzentyn	MWh/rok	0	0	14,38	↑
Obszar objęty procesem rewitalizacji		Dane własne Gminy Bodzentyn	km ²	0	0,3116	0,3741	12,49

¹ Przestępstwa stwierdzone

Opracowała Justyna Gawlik – przewodnicząca zespołu ds. Rewitalizacji Gminy Bodzentyn

J. Gawlik

Year	Month	Day	Time	Location	Activity	Remarks
1952	1	1	08:00
1952	1	2	08:00
1952	1	3	08:00
1952	1	4	08:00
1952	1	5	08:00
1952	1	6	08:00
1952	1	7	08:00
1952	1	8	08:00
1952	1	9	08:00
1952	1	10	08:00
1952	1	11	08:00
1952	1	12	08:00
1952	1	13	08:00
1952	1	14	08:00
1952	1	15	08:00
1952	1	16	08:00
1952	1	17	08:00
1952	1	18	08:00
1952	1	19	08:00
1952	1	20	08:00
1952	1	21	08:00
1952	1	22	08:00
1952	1	23	08:00
1952	1	24	08:00
1952	1	25	08:00
1952	1	26	08:00
1952	1	27	08:00
1952	1	28	08:00
1952	1	29	08:00
1952	1	30	08:00
1952	1	31	08:00

Copy made in the early 1950s - this is a reproduction of the original document.